

3. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2014-2019 роки. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html.

4. Ниценко В.С., Билан Е.В. Проектирование развития логистического центра на основе консолидации фермеров. *Экономика и бизнес: теория и практика*. 2016. № 2. С. 89-91.

5. Ниценко В.С. Проблемы зернопроизводства в регионе. *Районная газета*. 2009. № 28 (43). 31 июля.

6. Інформаційний вісник «Хлібопекарська галузь». 2020. № 24. 48 с.

7. Ніценко В.С. Реструктуризація та її планування на сільськогосподарському підприємстві. *Матеріали всеукраїнської наукової конференції молодих учених*. Умань: УДАУ, 2010. Ч. 2. С. 129-130.

8. Портер М. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов; Пер. с англ. М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. 454 с.

УДК 332.3

**ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА
ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

*Козлов Я.І., студент 4 курсу юридичного факультету Сумського
національного аграрного університету*

*Гончаров В.В., ст. викладач кафедри геодезії та землеустрою
Сумського національного аграрного університету*

Перехід до ринкової економіки, що розпочався наприкінці 80-х років ХХ століття та повністю завершився у 1992-1994-х роках значно зменшив правову зарегульованість економіки у багатьох галузях народного господарства. Цей процес, хоча й відмічався непослідовністю, але продовжувався далі,

розвиваючись у ХХІ столітті. Наприклад, багато різних податків було зібрано в один, а декілька було взагалі усунуто у Податковому Кодексі України, який було прийнято у 2010 році. Кількість податків у ньому було зменшено майже у два рази.

Проте, у галузі земельних відносин відбувалися процеси прямо протилежні загальнонаціональним. Головним інструментом державного контролю у сфері земельних відносин є державний контроль за використанням та охороною земель. Як зазначено у Земельному Кодексі 1990 року, його можуть здійснювати Ради народних депутатів, а також Державний комітет України по земельних ресурсах, Міністерство охорони навколишнього природного середовища України та інші спеціально уповноважені на те державні органи [1]. В той самий час в Земельному Кодексі 1992 року цей перелік було розширено внаслідок інституту інспекторів громадського контролю [2]. Останні, знову ж таки, згідно з кодексом призначаються відповідними органами місцевого самоврядування, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища [2].

Однак, на нашу думку, саме зменшення кількості перевіряючих органів є частиною створення сприятливого середовища для суб'єктів господарювання. Збільшення потоку інвестицій в країну також залежить від зменшення з одного боку, кількості перевіряючих органів, а з іншого – якості їх роботи. Зниження державних витрат на контроль за землею може дати змогу збільшити заробітну плату працівникам органу контролю, а відтак – частково зменшити хабарництво.

У зв'язку з узятим керівництвом України курсом на децентралізацію, на нашу думку, доречно привести досвід Республіки Білорусь у області нагляду за землею. Так, відповідно до Кодексу Республіки Білорусь «Про землю»,

державний контроль за використанням та охороною земель здійснюється обласними, Мінською міською, міськими (міст обласного, районного підпорядкування), районними, сільськими, селищними виконавчими комітетами безпосередньо і (або) через свої землевпорядні служби, Міністерством природних ресурсів і охорони навколишнього середовища Республіки Білорусь і його територіальними органами, іншими державними органами [3]. Це означає більшу передачу повноважень за контролем та наглядом над землею до органів місцевого самоврядування.

Оцінити наслідки такого підходу до контролю за земельними відносинами можна, підрахувавши інвестиції у сільське господарство за 2018 рік. У ньому у сільське господарство Білорусії було вкладено 25 млрд білоруських рублів [4], а у сільське господарство України за аналогічний період часу - 45 млрд грн [5]. Якщо перерахувати білоруські рублі у гривні за курсом на 4 січня 2019 року, то сума інвестицій у сільське господарство Республіки Білорусь видається астрономічною – 317 млрд грн! Звичайно, не можна однозначно сказати, що такий результат – наслідок лише зменшення чисельності контролювальних органів, на це впливають різні фактори – політична нестабільність, родючість ґрунтів (які в Україні, переважно, набагато родючіші, ніж у Білорусії), тощо. Але якщо родючість ґрунтів змінити швидко дуже важко, то правове забезпечення земельних відносин більш гнучке до перетворень.

Отже, зменшення кількості контролювальних органів може призвести до зростання якості самого контролю. Крім того, це відповідає децентралізаційним процесам, які розгорнулися в Україні після 2015 року. Їх основна мета – делегування частини державних повноважень органам місцевого самоврядування. Зменшення кількості контролювальних органів стимулює приріст інвестицій у сільське господарство і покращення добробуту населення - однієї з головних задач держави згідно з Конституцією України.

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс Української РСР : Постанова Верховної Ради від 18.12.1990 №561-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/561-12#Text> (дата звернення 10.04.2021).
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. Дата оновлення: 17.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення 10.04.2021).
3. Кодекс Республики Беларусь о Земле от 23.07. 2008 № 425-З. URL: https://kodeksy-by.com/kodeks_rb_o_zemle.htm (дата звернення 10.04.2021).
4. Сельское хозяйство Республики Беларусь — 2019 : Статистический сборник / Национальный статистический комитет Республики Беларусь. — Минск, 2019. - 212 с.
5. Названо обсяг інвестицій в АПК у 2018 році. URL: <https://agropolit.com/news/10782-nazvano-obsyag-investitsiy-v-apk-u-2018-rotsi--kovalova>

УДК 332.3

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

*Копейкін О.Є., студент 1м курсу юридичного факультету Сумського
національного аграрного університету*

*Гончаров В.В., ст. викладач кафедри геодезії та землеустрою
Сумського національного аграрного університету*

Земельні ресурси України є однією з найважливішою складовою природних ресурсів, основним засобом виробництва в сільському господарстві, а також просторовою базою для розміщення підприємств усіх галузей народного господарства. У сільському господарстві земля виступає як предметом, так і засобом праці.